

Kenniscentrum

Muziekaanvragen

Naar aanleiding van een aantal vragen uit de bibliotheken is er vanuit het Kenniscentrum (met name project Aquacat en Zoek & Boek) overleg geweest met Hans Algra, muziekbibliothecaris bij bibliotheek Leeuwarden, als verantwoordelijke voor de Provinciale Steunfunctie Muziek.

Even een korte geschiedenis:

- Eerst liepen alle IBL-aanvragen muziek via Bicat voor het provinciaal bezit en via Bicat Vrije aanvragen voor het bezit buiten Friesland, meestal bij de Centrale Discotheek Rotterdam (CDR).
- Toen kwam de CDR met het mooie aanbod van Leendirect, d.w.z. mensen uit het hele land die dat wilden konden rechtstreeks bij de CDR cd's aanvragen.
- In Fryslân is er toen echter voor gekozen niet op dit aanbod in te gaan omdat de CDR op dat moment niet kon zorgen voor een koppeling aan het provinciale bezit en wij de mening waren toegedaan dat aanvragen zoveel mogelijk uit de eigen provinciale collecties gehonoreerd zouden moeten worden. Dit sluit overigens aan op de werkwijze die in Fryslân voor het IBL in het algemeen is afgesproken.
- Toen die koppeling later wel gemaakt kon worden, is er voor gekozen dit mee te nemen bij de ontwikkeling en implementatie van Zoek & Boek.

Hoe staat het er nu voor:

- Sinds Zoek & Boek draait zijn medewerkers en klanten in Friesland een beetje het spoor bijster over het hoe en wat van muziekaanvragen, soms wordt de klant gewezen op de mogelijkheid zelf via Muziekweb.nl te kunnen bestellen.
- Veel bibliotheken hebben op hun klantenmenu in de bibliotheek zelf een knop staan die direct naar de website van de CDR gaat en zo komen er ook veel aanvragen direct daar terecht.
- Het nadeel van deze werkwijze blijkt te zijn dat er een hele onduidelijke administratie is van enerzijds Z&B aanvragen, en anderzijds door de klant zelf aangevraagde titels, waarvan geen administratie is.
- Ook bij de muziekbibliotheek in Leeuwarden komen verschillende soorten afrekeningen van de CDR binnen, omdat de afrekeningen van alle aanvragen bij hun terecht komen vanwege die steunfunctie.
- We krijgen de indruk dat Muziekweb zelf ook af wil van de individuele aanvragen en dit ook misschien al een beetje aan het afbouwen is, omdat de collectie stukje bij beetje ingevoerd wordt in het landelijk bezit van bibliotheek.nl.

Wat willen we:

- Waar de PSM Leeuwarden aan vast wil houden is: de aanvragen eerst in eigen collectie, vervolgens 'in het land'.
- De duidelijke structuur van het IFL (interfonothecair leenverkeer), zodat abonnementskosten en leengelden via de steunfunctie kunnen blijven lopen via Zoek & Boek.
- Dat de klanten van de bibliotheken op eenvoudige, duidelijke en eenduidige manier muziek kunnen (blijven) aanvragen.

In nummer 10 (26 mei 2009) o.a.:

Muziekaanvragen

Fertel & Foarlês Festival

Het nieuwe Tomke-boekje

**Nieuw leaflet Fryske
Luisterboeken**

**Beroemd leesplankje maakt
toernee**

Boekbalie stopt

Hoe doen we dat:

- Om een aantal van bovenstaande wensen op te lossen is afgesproken de muzikaanvragen per definitie via Zoek & Boek te laten verlopen.
- Dit kan alleen als we de klanten via bibliotheek.nl, op klantenmenu's in de bibliotheek en thuis laten aanvragen en niet, zoals nu wel eens gebeurt, te verwijzen naar Muziekweb zelf.
- Tegelijkertijd wordt er uitgezocht wat het kost om zelf een abonnement op Muziekweb te nemen en deze in onze eigen aquabrowser op te nemen.

Dit is wat ons betreft de beste handelwijze, zijn daar vragen over, dan kun je ze stellen aan: Ludi Visser, e-mail l.visser@bfrl.nl, tel. 058-2847778, Henk Jonker, e-mail h.jonker@bfrl.nl, tel. 058-2847713

Loket aangepast lezen

Scholingsbijeenkomst Aangepast Lezen

Verslag van de scholingsbijeenkomst Aangepast Lezen op woensdag 15 april 2009 te Leeuwarden

Het doel van de bijeenkomst was om medewerkers in de front-office te informeren over de mogelijkheden die er bestaan voor visueel gehandicapten en de rol die de bibliotheken hierin spelen.

Yke de Jong, provinciaal coördinator Aangepast Lezen, heet de aanwezigen welkom en wenst een ieder een prettige en leerzame bijeenkomst toe. Ter illustratie van het doel van de bijeenkomst refereert zij aan het motto 'Louis Braille 2009: naar een onbeperkt toegankelijke samenleving', waaronder het tweehonderdste geboortjaar van Louis Braille wordt herdacht (zie www.louisbraille.nl). Mevrouw De Jong wijst tevens op het onlangs verschenen Jaarplan 2009 Leesgehandicapten van het Loket Aangepast Lezen en de VOB en op een rapport van het Project Gesproken Websites van het VOB.

Mevrouw Wouda van de Ouderenwinkel te Joure schetst vervolgens de hulpmiddelen die de ouderenwinkel, ook via de website www.ouderenwinkel.nl, biedt aan niet alleen senioren, maar ook aan slechtzienden, blinden, patiënten die kampen met mobiliteitsproblemen in alle leeftijdscategorieën, maar ook aan kinderen die dyslectisch zijn. Om het bibliotheekpubliek te wijzen op de diverse mogelijkheden die er zijn voor leesgehandicapten zal een koffer met voorbeelden van hulpmiddelen worden ingericht.

Mevrouw Wouda laat een aantal artikelen zien die mogelijk in die koffer kunnen zitten. Dit zijn naast grootletterboeken, luisterboeken en daisyroms en de daisyspeler diverse leesloepen, aangepaste verlichting (daylight spaarlamp), een leeslineaal, leesstandaard, bladzijdevergroter en de Orion webbox, een apparaat waarmee gesproken informatie van het internet kan worden beluisterd, zonder tussenkomst van een computer.

De heer Krikhaar van Dedicon, producent van alternatieve leesvormen, verzorgt vervolgens een presentatie over de mogelijkheden die Dedicon biedt.

De heer Krikhaar begint zijn presentatie met het motto 'Dedicon maakt Aangepast Lezen Gewoon'. Het bedrijf produceert en distribueert producten die nodig zijn voor aangepast lezen en werkt samen met het Loket Aangepast Lezen, het landelijk loket van de bibliotheken voor mensen met een visuele handicap. Dedicon levert zowel rechtstreeks aan de klant als via het Loket. Om als klant rechtstreeks van de diensten van Dedicon gebruik wenst te maken moet men zich hebben ingeschreven bij het Loket Aangepast Lezen.

Naast het produceren van boeken, kranten, tijdschriften en studieboeken in braille en gesproken vorm, houdt Dedicon zich ook bezig met innovatieve projecten, zoals bijvoorbeeld het toegankelijk maken voor de doelgroep van websites. Daarnaast

levert Dedicon ook software waarmee via de pc daisyroms kunnen worden afgespeeld. Ook is het mogelijk via internet materiaal te bestellen dat via de website van het loket Aangepast Lezen kan worden gestreamed. Momenteel lopen bij de bibliotheken Amsterdam en Deventer pilots om daisyboeken, die via een vignet herkenbaar zijn, via de aquabrowser downloadbaar te maken. Via streaming kan de klant dan een preview beluisteren. Ook nu al biedt het Loket de mogelijkheid een aantal fragmenten via streaming te beluisteren. Tevens zijn momenteel ontwikkelingen gaande om spraak in e-books te integreren.

Sinds 2007 is de blindenbibliotheek ook geïntegreerd in de openbare bibliotheken, waarvoor de bibliotheken subsidies ontvangen. De bibliotheken zullen een soort voorpost voor aangepast lezen gaan vormen. De rol van de bibliotheken is nog volop in ontwikkeling. Voor wat betreft auteursrechten is met de Nederlandse Vereniging van Uitgevers de afspraak gemaakt dat speciaal voor de doelgroep zonder betaling van auteursrechten een kopie mag worden gemaakt. Er hoeft alleen een melding aan de uitgever te worden gedaan. Nu de gekopieerde materialen echter niet alleen meer specifiek voor de doelgroep beschikbaar zijn, maar via de openbare bibliotheken voor iedereen, ontstaat hier discussie over bij auteurs en uitgevers. In de loop van 2009 vindt hierover overleg plaats. Gevraagd naar de rol van Visio in het geheel antwoordt de heer Krikhaar dat deze instelling alleen voorlichting geeft over apparatuur en hulpmiddelen voor aangepast lezen.

De heer Rosier van Zorgverzekeraar De Friesland geeft enige informatie over de vergoedingsregeling voor leeshulpmiddelen door De Friesland.

Voor de leeslineaal vindt geen vergoeding plaats. Dit is wel het geval voor de duurdere loepen. Ook worden verstrekkingen gedaan voor de daisyspeler en de Orion webbox. Voor bepaalde, veel voorkomende zaken, wordt vergoed zonder dat een verklaring van arts of specialist nodig is. Voor andere aanvragen is een dergelijke verklaring wel noodzakelijk. Vergoed wordt een bedrag ter hoogte van 80% van de marktprijs van het artikel. Men kan ook putten uit het persoonsgebonden budget voor hulpmiddelen, maar dit wordt echter voor rekening van het eigen risico gebracht. Kan voor een bepaald artikel geen volledige vergoeding worden verstrekt, dan kan een aanvullende vergoeding bij het UWV worden aangevraagd.

Voor een daisyspeler is officieel een gebruiksduur van 5 jaar vastgesteld. Wil iemand overstappen op een Orion webbox, dan kan de zorgverzekeraar besluiten daarvoor geen vergoeding te geven omdat de duur van 5 jaar nog niet is verstreken. De Friesland maakt echter uitzonderingen op deze regel.

Yke de Jong dankt een ieder voor zijn/haar aanwezigheid en verstrekt bij de uitgang een braille-alfabet en een kaart met een zin in brailleschrift. Men wordt uitgenodigd deze 'puzzel' op te lossen. De oplossing kan worden verzonden aan het e-mailadres: y.dejong@sbmf.nl. De eerste tien personen die een goede inzending hebben gestuurd, ontvangen de daisyrom 'Later begint vandaag! Bekende Nederlanders over ouder worden' van Violet Valkenburg. Deze daisyroms zijn beschikbaar gesteld door Dedicon.

Fertel & Foarlêse Festival

In de periode van 1 tot 15 juni is er weer het jaarlijkse Fertel & Foarlêse Festival. Voor de actualiteit zie www.fffestival.nl. Onder deze paraplu naam zijn er talrijke activiteiten: Het voorlezen uit Tomke op de 'pjutteboartersplakken', de Fertelbus, het vertellen in zorgcentra (door mensen van musea) en workshops 'Foarlêzen foar âlden' (die in biebs worden georganiseerd). Het thema is dit jaar 'Sport en Spul' en de officiële start is op 29 mei in Gorredijk, met het Frysk Foarlêskampioenskip. Daaraan doen dit jaar kinderen van 9 verschillende scholen mee. De FFF-posters zijn inmiddels naar de biebs verspreid: een algemene versie en eentje met een kader. Deze laatste is bedoeld voor het vermelden van activiteiten van de lokale biebs.
Contactpersoon: Symen Schoustra, tel. 058-2847723, e-mail s.schoustra@bfrl.nl

Het nieuwe Tomke-boekje

Net van de pers: het boekje 'Hip hip hap'. Dit is alweer de 13e jaargang van het Tomke-boekje, dat binnenkort wordt verspreid naar de biebs in Fryslân. Uit dit boekje zal worden voorgelezen op de kinderdagverblijven en peuterspeelplaatsen (tijdens het FFF), door vrijwilligers en bekende Friezen.

Contactpersoon: Symen Schoustra, tel. 058-2847723, e-mail s.schoustra@bfri.nl

Nieuw leaflet Fryske Luisterboeken

Audiofrysk heeft een nieuwe flyer (A5 formaat) met het laatste overzicht van de verkrijgbare 'Harkboeken'. Dit zijn Frysktalige boeken op cd, voor volwassenen en voor kinderen. De flyertjes worden binnenkort verstuurd naar de biebs. Tip: als er nog oude foldertjes in de rekken staan, kunnen die worden weggegooid!

Contactpersoon: Symen Schoustra, tel. 058-2847723, e-mail s.schoustra@bfri.nl

Beroemd leesplankje maakt toernee

De oudste geschreven tekst van Nederland is gevonden in Friesland. Dit is het zogenaamde leesplankje van Tolsum, uit 29 na Chr. In Engeland is specialistisch onderzoek verricht naar de betekenis van deze tekst. De resultaten daarvan worden dit najaar gepubliceerd. Onlangs was er een lezing in Tresoar, waarbij het plankje werd getoond. Het deed me denken aan de eerste keer dat ik de Mona Lisa zag, in het Louvre. Die was ook veel kleiner dan ik had verwacht. Bericht ingezonden door: Symen Schoustra, tel. 058-2847723, e-mail s.schoustra@bfri.nl

Boekbalie stopt

Boekbalie stopt in de huidige vorm. De 'grootste online informatiebron over boeken in Nederland' waaraan de Koninklijke Boekverkoopersbond (KBb) en de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) jaren hebben gewerkt, wordt drie jaar na de start afgebouwd. Dat meldt vaksite Boekblad. KBb-directeur Ari Doeser wijt de oorzaak van het mislukken van Boekbalie aan het "ontbreken van collectief optreden bij dit fundamentele vakthema". Mogelijk wordt Boekbalie door de VOB via de zustersite Literatuurplein voortgezet.

(bron: <http://www.villamedia.nl/> donderdag 7 mei 2009)

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Bibliotheekservice Fryslân en heeft tot doel het informeren van de openbare bibliotheken in Fryslân over de ontwikkelingen binnen Bibliotheekservice Fryslân en de bibliotheekwereld in zijn geheel.

Redactie : Ludi Visser, Bibliotheekservice Fryslân,
Kenniscentrum, l.visser@bfri.nl,
058-2847778.

Opmaak : Mark van der Steen,
Bibliotheekservice Fryslân,
DTP / Drukwerk,
m.vandersteen@bfri.nl.

Verschijning : Elke twee weken.

Volgende verschijningsdatum : 9 juni 2009

Digitaal abonnement : Stuur een mailtje naar l.visser@bfri.nl

Uit de media